

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

ترجمہ و فنون ترجمہ

درس اوّل

عربی پایہ دوازدہم

تجربی ریاضی

الدَّرْسُ الْأَوَّلُ

الدِّينُ وَالتَّوَدُّعُ

أَقِمِّ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا

با یکتاپرستی به دین روی آور .

الحَنِيفُ: المائل من شرِّ إلى خیر، الناسك، معتدل و بدون انحراف به سمت

افراط یا تفریط

تُقُومُ — تَقِیْمُ — قِیْمُ — قِمِّ — أَقِمِّ

التَّائِبِينَ فِطْرِي فِي الْإِنْسَانِ . وَالتَّارِيخُ يَقُولُ لَنَا :

دینداری در انسان فطری است . و تاریخ به ما می گوید :

لَا شَعْبَ مِنْ شُعُوبِ الْأَرْضِ إِلَّا وَكَانَ لَهُ دِينٌ وَطَرِيقَةٌ لِلْعِبَادَةِ .

هیچ ملتی از ملت ها زمین نیست مگر اینکه برای عبادت دین و روشی داشته باشد .

لَهُ دِينٌ : او دینی دارد . / يَكُونُ لَهُ دِينٌ : او دینی دارد . / مَا لَهُ دِينٌ : او دینی ندارد

./ لَيْسَ لَهُ دِينٌ : او دینی ندارد . / لَا دِينَ لَهُ : هیچ دینی ندارد . /

كَانَ لَهُ دِينٌ : او دینی داشت . / مَا كَانَ لَهُ دِينٌ : او دینی نداشت .

فَالْآثَارُ الْقَدِيمَةُ الَّتِي اِكْتَشَفَهَا الْإِنْسَانُ ، وَالْحَضَارَاتُ الَّتِي عَرَفَهَا مِنْ
خِلَالِ الْكِتَابَاتِ وَ التُّقُوشِ وَ الرُّسُومِ وَ التَّمَاثِيلِ ، تُؤَكِّدُ اهْتِمَامَ الْإِنْسَانِ بِالذِّينِ
وَ تَدُلُّ عَلَى أَنَّهُ فِطْرِيٌّ فِي وُجُودِهِ .

آثار کهنی که انسان آن ها را یافته است و تمدن های که آن ها را در
خلال نوشته ها ، کنده کاری ها (نگاره ها) ، نقاشی ها و تندیس ها (مجسمه ها)
شناخته است ، همّت وزیدن انسان به دین را تأکید می کند و دلالت می کند
بر اینکه { دینداری } در وجود او فطری است .

کتاب ج . کُتُب : قطعه نوشتاری ، کتاب

کِتَابَةٌ ؛ نوشته : کِتَابَات : نوشته ها

الآثار القديمة التي ... / الحضارات التي ...

الرجُل الذي جاء مُعَلِّمٌ : مردی که آمد معلم است .

المَرأةُ التي جاءتْ مُعَلِّمةٌ : زنی که آمد معلم است .

الرَّجُلانِ اللّذانِ جاءا معلّمانِ : دو مردی که آمدند معلم اند .

أَعْرِفُ الرَّجُلَيْنِ اللّذينِ جاءا : دو مردی را که آمدند می شناسم .

المَرأتانِ اللّتانِ جاءتا معلّمتانِ : دو زنی که آمدند معلم اند .

أَعْرِفُ المَرأتَيْنِ اللّتينِ جاءتا : دو زنی را که آمدند می شناسم .

الرَّجالُ الَّذينَ جاءوا معلّمونَ : مردانی که آمدند معلم اند .

النِّساءُ اللّاتی جئنَ معلّماً : زنانی که آمدند معلم اند .

وَلَكِنَّ عِبَادَاتِهِ وَشَعَائِرَهُ كَانَتْ خُرَافِيَّةً؛ مِثْلُ تَعَدُّدِ الْأَلِهَةِ وَتَقْدِيمِ الْقَرَابِينِ
لَهَا لِكَسْبِ رِضَاهَا وَتَجَنُّبِ شَرِّهَا. وَازْدَادَتْ هَذِهِ الْخُرَافَاتُ فِي أَدْيَانِ النَّاسِ
عَلَى مَرِّ الْعُصُورِ.

ولی عبادت ها و مراسم او خرافی بود؛ مانند چند خدای (تعدد خدایان) و
پیشکش کردن (تقدیم) قربانی ها به خدایان برای کسب خشنودی آن ها
ودوری از شرشان؛ در گذر زمان این خرافات در دین های مردم افزایش
یافت.

شَعِيرَةٌ ج. شَعَائِرُ: مراسم مذهبی / إِلَه ج. آلِهَةٌ: خداوند / قُرْبَان ج. قَرَابِينُ:
قربانی، نذر / خُرَافَةٌ ج. - ات: افسانه، خرافه / دین ج. أَدْيَانُ: دین، آیین
/ عَصْر ج. عُصُورُ: زمان

مَرٌّ: گذشت، تلخ بود / مَرٌّ: گذر، گذشت / مَرَّ ج. أَمْرَارُ: تلخ

وَلَكِنَّ اللَّهَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى لَمْ يَتْرُكِ النَّاسَ عَلَى هَذِهِ الْحَالَةِ؛ فَقَدْ قَالَ فِي كِتَابِهِ الْكَرِيمِ :

(أَيْحَسِبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى) أَلْقِيَامَةُ ٣٦

لِذَلِكَ أَرْسَلَ إِلَيْهِمُ الْأَنْبِيَاءَ لِيُبَيِّنُوا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ وَالدِّينَ الْحَقَّ .

ولی خدا - پربرکت و بلند مرتبه باد نام او - مردم را بر همین حال رها نساخت. قطعاً او در

کتاب با کرامتش فرموده است: (آیا انسان گمان می کند (می پندارد) که بیهوده رها می شود)

به همین خاطر پیامبران را برایشان فرستاد تا راه راست و دین حق را برایشان آشکار کنند .

لَمْ يَتْرُكْ : رها نساخت ؛ رها نساخته است . / قَدْ + فعل ماضی : معادل ماضی نقلی فارسی

قَدْ + فعل ماضی = ماضی نقلی فارسی / قَدْ + مضارع = « گاهی ، به ندرت » مضارع اخباری /

قَدْ + فعل مضارع = « شاید ، ممکن است » مضارع التزامی / قَدْ + فعل مضارع + الله = قطعاً

خداوند مضارع اخباری / ماضی + قَدْ + ماضی = معادل ماضی بعید فارسی

قانون ((مضاف موصوف))

كِتَابِهِ الْكَرِيمُ: كِتَابُ كَرِيمٍ خُودِ / أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِينَ: مَرْدَمَانُ كَافِرِشَانِ
كُلُّ سِرْحٍ مَرِيمٌ: زَهْرَةٌ مَرِيمٌ الْحَمْرَاءُ / كَرِبُهُ بِيْجَارُهُ مِنْ: قَطِّي الصَّغِيرِ

غَابَاتُ مَازَنْدَرَانَ الْخَضْرَاءُ: جَنْغَلُ هَايِ سَرَسَبِزِ مَازَنْدَرَانَ
غَابَاتُ مَازَنْدَرَانَ الْخَضْرَاءُ: جَنْغَلُ هَايِ مَازَنْدَرَانَ سَرَسَبِزِ

بَابُ الْمَدْرَسَةِ الْكَبِيرِ: دَرِ بَزْرِكِ مَدْرَسَه
بَابُ الْمَدْرَسَةِ الْكَبِيرَةِ: دَرِ مَدْرَسَه بَزْرِكِ

سُوقُ الْمَدِينَةِ الْكَبِيرِ: بَازَارُ بَزْرِكِ شَهْرِ
سُوقُ الْمَدِينَةِ الْكَبِيرَةِ: بَازَارُ شَهْرِ شَلُوعِ

أَسْمَاكُ النَّهْرِ الصَّغِيرِ: مَاهِي هَايِ كُوجِكِ رُودْخَانَه
أَسْمَاكُ النَّهْرِ الصَّغِيرَةِ: مَاهِي هَايِ رُودْخَانَه كُوجِكِ

لَيَالِي الشِّتَاءِ الْبَارِدِ: شَبُّ هَايِ سَرْدِ زَمْسْتَانِ
لَيَالِي الشِّتَاءِ الْبَارِدَةِ: شَبُّ هَايِ زَمْسْتَانِ سَرْدِ

وَقَدْ حَدَّثَنَا الْقُرْآنُ الْكَرِيمُ عَنْ سِيرَةِ الْأَنْبِيَاءِ (ع) وَصِرَاعِهِمْ مَعَ أَقْوَامِهِمُ الْكَافِرِينَ .
و قرآن کریم درباره روش (داستان) پیامبران (ع) و درگیری آن ها با مردمان
کافرشان با ما سخن گفته است .

هُوَ حَدَّثَنَا : با ما سخن گفته است / هِيَ حَدَّثَنَا : با ما سخن گفته است .

نَحْنُ حَدَّثَنَا : سخن گفته ایم / أَنْتَ حَدَّثَنَا : با ما سخن بگو

وَلَنَذْكُرْ مَثَلًا إِبْرَاهِيمَ الْخَلِيلَ (ع) الَّذِي حَاوَلَ أَنْ يُنْقِذَ قَوْمَهُ مِنْ عِبَادَةِ الْأَصْنَامِ .

و باید یاد کنیم داستان ابراهیم خلیل (ع) را که تلاش کرد مردمش را از عبادت بت
ها نجات دهد .

اللامات الثلاث :

لَمَّا دَخَلْنَا الصَّفَّ قَلْتُ لِصَدِيقَتِي لِنَجْلِسُ فِي الْأَمَامِ لِنَسْمَعَ كَلَامَ الْأَسْتَاذَةِ جَيِّدًا .

لِصَدِيقَتِي : « لِ » حرف جرّ / لِنَجْلِسُ : « لِ » أمر / لِنَسْمَعَ : « لِ » حرف ناصبه

فَفِي أَحَدِ الْأَعْيَادِ لَمَّا خَرَجَ قَوْمُهُ مِنْ مَدِينَتِهِمْ ، بَقِيَ إِبْرَاهِيمَ (ع) وَحِيداً ،
فَحَمَلَ فَأْساً ، وَ كَسَّرَ جَمِيعَ الْأَصْنَامِ فِي الْمَعْبَدِ إِلَّا الصَّنَمَ الْكَبِيرَ ، ثُمَّ عَلَّقَ
الْفَأْسَ عَلَى كَتِفِهِ وَ تَرَكَ الْمَعْبَدَ .

و در یکی از عیدها هنگامی که قوم او از شهرشان خارج شدند، ابراهیم (ع) تنها ماند و تبری را برداشت و همه بت ها جز بت بزرگ را در معبد شکست ، سپس تبر را بر دوش او اویزان کزد و معبد را ترک کرد .

وَلَمَّا رَجَعَ النَّاسُ ، شَاهَدُوا أَصْنَامَهُمْ مُكْسَّرَةً ، وَ ظَنُّوا أَنَّ إِبْرَاهِيمَ (ع) هُوَ
الْفَاعِلُ ، فَأَحْضَرُوهُ لِلْمُحَاكَمَةِ وَ سَأَلُوهُ : أَأَنْتَ فَعَلْتَ هَذَا بِالْهَيْتِنَا يَا إِبْرَاهِيمَ ؟ (

وقتی که مردم برگشتند ، بت هایشان را شکسته دیدند و گمان کردند که ابراهیم (ع) انجام دهنده این کار است پس او را برای محاکمه احضار کردند و از او پرسیدند : (آیا تو این کار را با خدایان ما انجام دادی ای ابراهیم؟)

كَسَرَ : شكست / اِنْكَسَرَ : شكسته شد / كَسَرَ : خُرد کرد ، تکه تکه کرد

بَقِيَ : باقی ماند / اَبَقِيَ : رها کرد ، نگه داشت

شَهِدَ : شهادت داد ، گواهی داد / شاهَدَ : دید ، مشاهده کرد

حَضَرَ : حاضر شد / اَحْضَرَ : آورد (جَلَبَ ، جَاءَ بِ ، اَتَى بِ)

لَمَّا كَتَبَ الدَّرْسَ : هنگامی که (وقتی که ، زمانی که) درس را نوشت .

لَمَّا فُتِحَ البابُ دَخَلَ الجميعُ : زمانی که در باز شد همه دتخل شدند .

لَمَّا يَكْتَبُ الدَّرْسَ : وقتی که درس را می نویسد .

قَطَفْتُ الثَّمْرَةَ وَ لَمَّا تَنْضَجُ : میوه را چیدم و هنوز نرسیده بود .

لَمَّا يَكْتُبُ الدَّرْسَ : هنوز درس را ننوخته است .

لَمَّا يَذُوقُوا طعاماً : هنوز غذا را نخورده اند .

فَأَجَابَهُمْ : لِمَ تَسْأَلُونَنِي ؟ ! إِسْأَلُوا الصَّنَمَ الْكَبِيرَ .

پس به آن ها پاسخ داد : چرا از من سؤال می کنید؟! از بت بزرگ سؤال کنید .

بَدَأَ الْقَوْمُ يَتَهَامَسُونَ : « إِنَّ الصَّنَمَ لَا يَتَكَلَّمُ ؛ إِنَّمَا يَقْصِدُ إِبْرَاهِيمُ الْإِسْتِهْزَاءَ بِأَصْنَامِنَا .»

مردم شروع به پچ پچ کردند : « قطعاً بت سخن نمی گوید؛ ابراهیم فقط قصد دارد

بت های ما را مسخره کند .»

وَهُنَا (قَالُوا حَرِّقُوهُ وَانصُرُوا آلِهَتَكُمْ)

و در این جا (گفتند : او را بسوزانید و خدایانتان را یاری کنید .)

فَقَذَفُوهُ فِي النَّارِ ، فَأَنْقَذَهُ اللَّهُ مِنْهَا .

پس او را در آتش انداختند و خداوند او را از آن { آتش } نجات داد .

***لِمَ : مختصر کلمه «لِـمَا» است و به معنای (چرا ، برای چه ، به چه دلیل)

لَمْ : ادات نفی که فعل مضارع را مجزوم و معنای آن را به « ماضی ساده منفی » یا « ماضی نقلی منفی » تبدیل می کند.

***تَسْأَلُونَنِي : ضمیر « ي » دارای نقش مفعول است .

نون وقایه آورده می شود که آخر فعل را از کسره ای که از نشانه اسم بودن کلمات است ، حفظ کند .

نون وقایه آورده می شود که ضمیر (ي) ، یعنی ضمیر متصل مفعولی را با ضمیر () ، یعنی ضمیر متصل فاعلی اشتباه نگیریم .

إِضْرِبِي : ضمیر « ي » دارای نقش فاعل است . ضَرْبَنِي : ضمیر « ي » دارای نقش مفعول است .

*** هُمْ حَرَّقُوا: آن ها سوزاندند / أَنْتُمْ حَرَّقُوا: شما بسوزانید

هَمْ شَاهَدُوا: آن ها دیدند / أَنْتُمْ شَاهَدُوا: شما ببینید

هَمْ أَحْضَرُوا: آن ها احضار کردند / أَنْتُمْ أَحْضَرُوا: شما احضار کنید

*** بَدَأَ... يَتَّهَمُونَ: شروع کرد، آغاز کرد (به چیزی؛ قبل از یک فعل مضارع)

می توانیم فعل مضارع بعد از «بَدَأَ» آن را به صورت مصدر ترجمه کنیم.

النصر حلیفکم

علی عابدی

دبیر عربی دبیرستان هاشمی نژاد یک
(تیزهوشان ۱)

مشهد

@ MASTER_ABEDI

۰۹۱۵۰۴۷۱۷۱۱